Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ГРУДНЯ, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 15, 1984 No. 239. VOL. XC.

Влаштували конференцію в пам'ять М. Грушевського

Вінніпеґ, Ма. — Тут у неділю, 25-го листопада, відбулася наукова конференція, присвячена проф. Михайлові Грушевському, відмічуючи 50-річчя його смерти. Конференцію влаштувала Українська Наукова Рада Канади, в склад якої входять: Українська Вільна Академія Наук, Наукове Товариство ім. Шевченка, Інститут Дослідів Волині, Інститут ім. Симона Петлюри і Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича.

В конференції взяли участь чотири доповідачі, професори університету, доповідаючи про ролю М. Грушевського в історії українського народу: в науці, в публіцистиці, а зокрема його ролю як історика-піонера, який дав українському народові та всесвітній науці тяглий еволюційний процес в історії Руси-України, від часів Київської Русі аж до часів оформлення Української Народної Республіки, якої проф. Грушевський став першим народоправним президентом. Історичну схему М. Грушевського визнали в Україні всі політичні угрупування, а зокрема народна маса, яка бачила в особі М. Грушевського „народного батька". Здобув це ім'я М. Грушевський ще й тому, що він свою історію та політичну працю будував на народних масах, за якими він завжди заступався.

Не визнали історичної схеми Грушевського, говорили доповідачі, тільки учені „общерускої неділімої царської Росії" та їхні спадкоємці совєтські „учені-ідеологи", які наганяють її до своїх імперіяльних теорій. Вони незадоволені тим, що Грушевський приписує Київську Русь українській історії, що в особах гетьманів Івана Виговського та Івана Мазепи М. Грушевський бачить українських державників, а не зрадників, як це плямує їх совєтська школа. Також М. Грушевський наголощує більш в своїй історичній схемі боротьбу українського народу з російськими та польськими агресорами, ніж боротьбу суспільних верств, чого хочуть совєтські ідеологи.

Тома Приймак, уродженець третього покоління в Канаді, який завершив свої студії історії дисертацією над вченням М. Грушевського, розказав приявним слухачам на вступі, як то він прибув до Києва, і там хотів працювати над джерелами до своєї дисертації. Негайно з'явилися „учені від ідеології", які намовляли закинути задуманий проєкт. Ясно, що не маючи доступу до архівів, молодий аспірант мусів від'їхати до Канади з нічим. До дисертації він використав матеріяли, які збереглися в Західній Европі, Канаді і ЗСА. Сьогодні він є професором Саскачеванського університету. Доповідач обговорив проєкт Грушевського про національну федерацію народів Росії з 1905 року на базі рівний з рівними.

Проф. Олег Ґерус доповідав про українську репрезентацію в російській Думі та редагування Грушевським офіціозу цієї репрезентації, „Українського Вісника".

Проф. О. Баран з'ясував погляди Грушевського на ролю козацтва в будівництві українського державного процесу.

Проф. М. Марунчак присвятив свою доповідь зв'язкам Грушевського з українськими поселенцями в Канаді. Ці зв'язки датуються вже від 1907 року, коли то молода українська учительська громада, оформлюючи своє товариство, запросила М. Грушевського прийняти почесне членство в їхній організації. Грушевський, говорив доповідач, завжди йшов з народом і поспішив учителем зі своїми порадами.

Наукову конференцію відкрив вступним словом голова Української Наукової Ради Канади та президент УВАН д-р М. Марунчак. Її закрила подякою організаторам, доповідачам та господарям залі Читальні „Просвіта" проф. Ірина Любинська.

В часі конференції була виставка видань проф. М. Грушевського, між ними 10-томна „Історія України-Руси", чотиритомна „Історія української літератури", двотомний збірник присвячений М. Грушевському в Києві (1926) та інші.

Після закриття конференції приявні на залі заінтонували український національний славень.

Е. Дервінскі був гостем українських професіоналістів

Вашінгтон. — Група Українсько - Американських Професіоналістів, яка створилася тут недавно, започаткувала свою діяльність запрошенням на доповідь Едварда Дервінского, радника Державного департаменту ЗСА. Доповідь відбулася в рамках серії „визначних доповідачів" і була сполучена із полуденком, в якому взяло участь понад 40 осіб, членів організації та представників преси, телевізії і радіо у четвер, 6-го грудня ц.р.

Е. Дервінскі, що був 12 каденцій членом Палати Репрезентантів з Ілляной, говорив на тему відносин ЗСА із СССР. Він є відомий із своєї приязної настанови до українців так за часів членства у Палаті Репрезентантів, як і тепер в Державному департаменті. Між іншими, він тепер є одним із потенційних кандидатів на місце Джін Киркпатрик, яка хоче резиґнувати з свого посту амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй.

У своєму слові Е. Дервінскі підкреслив, що посилення американського збросння в останніх чотирьох роках і добрі відносини поміж членами НАТО дають можливість ЗСА переводити тепер розмови з СССР з позиції сили. Він також підкреслив заперечення підставового поняття свободи в СССР, завважуючи, що саме перед українськими слухачами не потребує вияснити совєтської політики, бо „українці переживають на своїй шкірі повну силу совєтського переслідування". Е Дервінскі не сподіється якихось драматичних наслідків розмов Шулца з Ґромиком, які заплановані на початок наступного року, а радше думає, що події в інших частинах світу, наприклад в Афганістані чи на Близькому Сході будуть головними факторами у рішеннях щодо дальшого збросння.

На думку Е. Дервінского преса не може писати про розмови поміж „двома найбільшими силами" тому, що СССР не можна уважати найбільшою силою з уваги на його слабшу господарку, нижчий стандарт життя і брак відвертости, яка шіхує демократію.

Відповідаючи на ряд питань, які поставлено прелеґентові після його доповіді, Е. Дервінскі сказав, що відкриття американського консуляту в Києві залежне від домовлення щодо консулятів СССР в ЗСА. Відносно допущення совєтських свідчень про воєнних злочинців, що їх тепер прослідкує окрема судова комісія, Е. Дервінскі відповів, що це справа Департаменту справедливости, але Державний департамент розглядає тепер цю справу з уваги на депортацію деяких підозрілих колябораптів з балтицьких країн, тому що американський Уряд не признає включення тих держав в СССР.

Наталія Слюзар, що є головою групи представила Е. Дервінского і подякувала йому та присутнім за участь у цій першій цікавій імпрезі.

Доповідь Е. Дервінского була записана для „Радіо Вільна Европа" та „Голосу Америки", як також записали її кореспонденти аґентства Ройтерс і ТАСС.

НОВИЙ РІК В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон. — Управа Українського Народного Дому, тут при 140 Проспект авеню, влаштовує в понеділок, 31-го грудня ц.р., українську традиційну зустріч Нового року. У мистецькій програмі виступлять: артистка Іванна Кононів і артист-гуморист Степан Магмет. До танців приграватиме оркестра „Хлопці зі Львова"; холодний і гарячий буфет з напитками і шампаном, кава, солодке; вступ — 30 дол. від особи; місця можна замовляти до 26-го грудня в канцелярії УНД, тел.: (201) 375-0156 або (201) 372-9856.

Совєтська преса пише про „переслідування інакомислячих в ЗСА"

Київ. — Київська газета „Радянська Україна" у числі з 4-го грудня ц.р., в рубриці „У їх 'вільному світі'" і заголовком „В електронних досьє — вся Америка", пише, що „правлячі кола З'єднаних Стейтів Америки, декляруючи принципи 'демократії й індивідуальної свободи' на ділі посилюють соціяльне пригноблення трудящих, дедалі більше обмежують їх права. Особливо відвертою ця лінія стала в роки правління адміністрації Роналда Реґена."

Такі висновки совєтська пропаганда зробила тому, що, мовляв, „кожний дорослий американець перебуває 'під ковпаком' у Федеральному бюрі реєстрації" і за кожним американцем стежать різні спецслужби ЗСА, в першу чергу „спеціяльна секретна служба, яка відповідає за безпеку президента". „Тепер у розпорядженні американської охранки, — пише далі „Радянська Україна", а зглядно її кореспондент Д. Чуксєєв, — є відомості на 34 мільйони громадян ЗСА, які нібито становлять 'потенціяльну загрозу' для національної безпеки, або більше, як 14 процентів усього населення країни. Крім того, — пише Д. Чуксєєв, — у вашінґтонському відділенні комп'ютерського центру зібрано близько 78 мільйонів карток з відбитками пальців, що разом з досьє 64 тисяч місцевих оперативних груп відомства ФБР дозволяє йому тримати під наглядом більшість дорослого населення країни".

Не загікнувшись навіть про нечувану досі контролю населення в СССР, інфільтрованого аґентами КГБ і місцевими доносчиками, Чуксєєв каже, що в ЗСА „знову почалось 'полювання на відьом', гоніння, яких зазнають 'інакомислячі', бо тепер, по суті, ЗСА переживають новий період меккартизму, що дістав благословення Білого Дому, хазяїн якого проголосив 'антикомуністичний хрестоносний похід', підтримуваний, використовуваний і по різному інтерпретований президентом Р. Реґеном і його радниками — 'каліфорнійцями', абсолютно не підготованими для того, щоб займатися складними політичними питаннями, проблемами війни і миру. Як і 30 років тому, ця гістерія потьмарює розум і підігріває пристрасті".

Для підтримки своїх обвинувачень Д. Чуксєєв покликається на французький журнал „Монд Діпльоматік" й інші західні видання.

В кінці своєї інформації автор наклепницького допису запитується: „Чи є в американців порятунок від всевидючого ока секретних служб?", і тут же відповідає, що так, можна жадати звороту персонального досьє, але треба взяти до уваги і не дивуватися, що „у спецслужб закон не писаний, зокрема закон про свободу інформації".

Про порушення, переслідування, звільнювання з праці, позбавлення квартир поліційний терор, замикання до психіятричних закладів цілком здорових, але політично „неблагонадьожних" людей в СССР, можна писати томи книг. Очевидно, про ці випадки ані Д. Чуксєєв, ані „Радянська Україна" писати не будуть.

АВТОБУС НА КОНЦЕРТ БАНДУРИСТІВ

Мейплвуд, Н. Дж. — Парафіяльний уряд української православної церкви в Мейплвуді організує автобус на великий концерт бандуристів в суботу, 29-го грудня, який, як відомо, відбудеться в Тавн Голл в Ню Йорку. Концерт спонзорує Український Народний Союз. Зацікавлені можуть звертатися до парафіяльного уряду на число телефону (201) 763-3932. Квитки можна придбати в українській крамниці „Дніпро" в Ірвінґтоні.

ДЖ. ШУЛЦ ЗАПЕВНЯЄ АЛЬЯНТІВ ПРО ДОБРІ НАМІРИ ЗСА

Брюссель, Бельгія. — Державний секретар Джордж Шулц, маючи нагоду зустрінутись на річній конференції Північно- Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), з багатьма представниками західньоевропейських урядів, зокрема міністрами закордонних справ, намагався запевнити альянтів про добрі і щирі заміри З'єднаних Стейтів Америки у запляновaних переговорах із Совєтським Союзом.

Як відомо, такі вступні переговори розпічнуться вже 7-го і 8-го січня 1985 року в Женеві між Дж. Шулцом і міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком. Від цих перших переговорів, чи першої зустрічі, залежатимуть дальші розмови й евентуальна зустріч на вершинах між президентом Роналдом Реґеном і совєтським лідером Константином Черненком. Але це справа майбутнього, — кажуть політичні спостерігачі.

У Брюсселі Дж. Шулц відбув одногодинну зустіч з міністрами закордонних справ членських держав НАТО і вичерпно інформував їх про підготову до розмов і „відкриті та добрі наміри" ЗСА у підході до цих переговорів. Після цієї зустрічі Шулц відбув довшу пресову конференцію під час якої він інформував засоби масової інформації про можливості роззброєневих розмов, а головно редукцію міжконтинентальних нуклеарних ракет, ракет середнього засягу і космічної зброї.

Міністер закордонних справ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Ґеншер висловив побажання, щоб ЗСА інформували своїх европейських альянтів про хід переговорів, успіхи і труднощі і щоб не створювати серед країн НАТО незадоволення з цього приводу. Він стоїть на становищі, що европейські держави, а головно Бельгія і Голляндія, повинні продовжувати реалізувати програму розміщення американських нуклеарних ракет Першінг 2 і крилатих, бо покищо немає ще жадної домовлености із східнім бльоком і тому немає причини зупиняти зміцнення оборонної системи НАТО. ЗСА дуже задоволені з такої постави Західньої Німеччини, яка, нема де правди діти, відіграє провідну ролю в НАТО і до її голосу прислухаються інші західньоевропейці.

Досі, Західня Німеччина, Великобританія і Італія розмістили 102 ракети Першінг 2 і крилаті у противагу до 387 совєтських подібних ракет СС-20, розміщених в західніх областях СССР, зокрема в Україні і сателітних державах — Чехо-Словаччині і Східній Німеччині. Натомість багато країн НАТО, зокрема Бельгія, Голляндія та інші, вагаються ще й досі вичікують на евентуальні зміни у відносинах між ЗСА і СССР. Ґеншер хвалив також стратегію „парасольної" нуклеарної охорони Західньої Европи Америкою. Без цієї охорони ситуація виглядала б дуже погано. У Вашінґтоні також ще не рішились чи ЗСА мають зрезиґнувати з дослідів космічної зброї, яка одинока може забезпечити ЗСА перед несподіваною атакою.

Всі ці й інші справи, були предметом розмов державного секретаря ЗСА з европейськими партнерами у Брюсселі.

В. Шрейдер перейшов мозковий удар

Луївілл, Кентакі. — Вілліям Дж. Шрейдер, друга у світі людина, яка живе з допомогою перещепленого штучного серця з дуже добрим вислідом, несподівано в четвер, 13-го грудня, захворів на мозковий удар.

Удар, який спаралізував праву сторону тіла В. Шрейдера трапився в часі, коли він їв вечерю в шпиталі у товаристві своєї дружини. Дружина завважила, що В. Шрейдер перестав їсти та тримав непорушно праву руку. При тому прийшли завороти голови, ослаблення і оніміння. В. Шрейдера негайно перевезено з його кімнати до окремого відділу для важко хворих, але пізно увечорі його стан дещо покращав. Лікарі не можуть знайти причини мозкового удару, однак уважають, що вщеплення штучного серця не мало на це впливу. Припускають, що параліч наступив в наслідок того, що В. Шрейдер має цукрицю. Всі інші досліди, що їх лікарі зробили негайно після того, як наступив параліч, не показали ніяких змін в організмі, включно з тим що досліди мозку були також неґативні. Шрейдер рухає правою ногою і рукою та старався говорити.

Лікарі хворого уважають що стан є серіозний, але стійкий. Удар наступив тільки кілька годин після того, як В. Шрейдер одержав особисто чек від соціяльного забезпечення для нездібних до праці, про який він вспоминався розмовляючи телефонічно з президентом Роналдом Реґеном в середу, 12-го грудня ц.р.

МЕНОР ДЖУНІОР КОЛЕДЖ

„ОЙ ПРЯДУ, ПРЯДУ..."

Дженкінтавн, Па. (Ольга Кузьмович). — У наших мандрівках по Менор Джуніор коледжі найбільше часу провели ми в культурних його осередках та на розмовах з тими, що стоять саме на сторожі плекання і розвитку української культури у тій зразковій школі. Це — в першу чергу Студійний Осередок Української Культури що займається музеєм допомагає у влаштовуванні фестивалів та інших показів мистецтва, а далі велика студійна бібліотека із зразковим, великим відділом українських книжок і журналів.

Кураторка музейної збірки Христина Їжак, це людина, яка працює у Студійному Осередку не лише з обов'язку, але зі справжнього замилування, що можна завважити в часі розмови з нею та коли нам показує своє „царство". А це й не диво, бо ж вона із родини, в якій плекання української культури було ціллю життя, а її мати Марія Чижович-Хомин довгі роки віддала українському народному мистецтву. Коли переходимо кімнатами музею раз-у-раз натрапляємо на зразки праці її рук, моделі церков, кімнатну обстановку — все це залишилося як дар для тієї музейної збірки, якою так вміло завідує її дочка.

Але крім таких цінних зразків, кураторка може почванитися також іншими, які виставляються з приводу окремих студійних завдань. Така бо і ціль Осередка, який має не лише показати зразки українського мистецтва, але і його навчати.

Гуцульські строї на ляльках в музейному приміщенні.

Зразки весільних суконок з примішенням українських взорів.

З матеріялів та розповіді кураторки довідуємося, що вона старається кожного року влаштовувати навчання і виставки окремих галузей питоменного для української спільноти народного мистецтва. Саме тепер в музеї ще проходить виставка тканин і повчальний показ цілого процесу ткання, від годівлі льону, систем прядива та усіх родів ткацьких прирядів, способів природного фарбування ниток і вовни та всіх матеріялів для прядива. Все це випозичене із збірки молодої американської прядильниці Марини Ґолей, яка опанувала це мистецтво з рук всеціло та при тому вправилася вже і в пряденні українських узорів. Вона навчала та показувала способи прядення на кужілі в часі Українського фестивалю, що його кожного року влаштовує Студійний Осередок Української Культури Менор Джуніор коледжу і це забуте вже серед нашого жіноцтва мистецтво викликало загальне захоплення учениць коледжу і публіки.

Цьогорічний фестиваль відбувся 21-го жовтня, розказують нам, з деякими технічними перешкодами, бо з приводу жалоби по смерті Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого треба було в останній хвилині змінити та пересунути дату фестивалю з вересня на жовтень. Але помимо того його успіх був, як і минулими роками, великий та зібрав понад 5,000 учасників, які з ентузіязмом прийняли широку та багату мистецьку програму, в якій виступав танцювальний ансамбль „Волошки", танцювальна група з Піттсбурґу „Полтава", українські танцюристи з церкви св.Анни у Воррінґтоні, бандуристи, вокальне тріо „Соловейки" та інші.

Однак найбільше повчальним та в дусі Студійного Осередку був показ прядення і мистецька виставка молодої української малярки з Канади Христини Сеньків під назвою „Рисунки для дітей", яка викликала велике зацікавлення та багато покупців на рисунки.

Окремі знавці показували способи роблення ґерданів, мальованок на полотні, вишивок, шкіряних і дерев'яних виробів, ґончарства, писанкарства і плетення із пшеничного колосся.

Кураторка та організаторка тих показів Х. Їжак на наше питання виясннює, що вона старається кожного року так на Фестивалі, як опісля у музеї показати одну із завмираючих форм нашого народного мистецтва і тому саме цього року вона після розшуків піднайшла знавця прядення. Попередніми роками були тут покази весільних суконок з примішенням української вишивки, показ мужеських сорочок і краваток з вишивками, церковних риз, ґерданів, печення обрядових хлібів (в якому, до речі, показали своє мистецтво жінки з околиць Піттсбурґу, що вже є четвертим, а то і п'ятим поколінням українського походження), а кожної весни відбувається показ писання писанок.

При музеї є постійно відкрита крамничка, в якій можна закупити малі мистецькі народні вироби і картки, що виходять накладом Студійного Осередку Української Культури.

Впродовж кількох годин перебування і вичерпної розмови бачимо яку велику та корисну працю виконує Осе

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПОВІТОВИЙ СУДДЯ засудив пуерторіканського терориста Вілляма Моралєса, засудженого у З'єднаних Стейтах Америки за бомбові замахи, на 12 і півроку тюрми за вбивство мехіканського поліціянта. Генеральний прокуратор ЗСА Вілліям Френч Смит зажадав видачі Моралєса в руки правосуддя ЗСА, де він був засуджений на 99 років в'язниці за терористичні бомбові замахи в 1970-их роках. Він однак зумів втекти до Мехіко. Згідно з мехіканськими законами, Моралєс мусить відсидіти кару 12 і півроку, а щойно тоді мехіканський суд буде розглядати прохання ЗСА.

ВИБУХ БОМБИ В БУДИНКУ суду в Арґентині на передмісті Буенос Айресу тяжко поранив двох поліціянтів. Судили лідера колишньої підпільної організації, яка допомагала арґентинським військовикам здобути владу в Арґентині. Розривний матеріял пошкодив п'ятиповерховий будинок у Сан Мартін, але жертв в людях не було.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКОВІ чинники відмовились від докладнішого пояснення спільних американсько-ізраїльських морських маневрів, які саме тепер проходять на Середземному морі. Метою маневрів є випрацювати спільну оборонну стратегію згідно з договором підписання між обидвома країнами минулого року. В маневрах беруть участь американські і ізраїльські кораблі і підводні човни, але кореспонденти не довідались як довго маневри триватимуть і яка їхня ціль. В майбутньому передбачені також інші військові вправи в рамках цього договору.

РЕЧНИКИ УРЯДУ Китайської Народної Республіки заявили, що 21-го грудня ц.р., до Пекіну прибуде висока совєтська партійна і урядова делегація для переведення розмов про поліпшення відносин між КНР і Совєтським Союзом, покращання торговельних зв'язків і наукової співпраці. Совєтську делегацію очолюватиме Іван Архіпов, перший заступник голови Ради Міністрів СССР. Раніше, ще в травні ц.р., Пекін відкликав був заповіджену візиту Архіпова і супроводжаючих його осіб через тимчасові китайсько-совєтські непорозуміння.

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО секретаря Ричард Мирфі перебуває тепер на Близькому Сході і покищо хоче полагодити одну важливу справу, яка стоїть на перешкоді полагодженню багатьох і інших справ. ЗСА хочуть добитися виведення ізраїльського війська з південного Ливану і забезпечення північного кордону Ізраїля. Тоді можна буде говорити із Сирією про відтягнення її військових частин з долини Бекаа і зменшення впливів Сирії в Ливані, щоб таким чином дати нагоду ливанцям самим наладнати свої внутрішні справи і непорозуміння між фракціями.

В АМЕРИЦІ

ДВА АМЕРИКАНЦІ, яких вбили арабські терористи в Ірані, будуть поховані з повними військовими почестями на Національному Цвинтарі в Арлінґтоні, Вірджінія, згідно із заявою віцепрезидента Джорджа Буша, який промовляв в короткій церемонії на летовищі біля Вашінґтону. Замордовані Чарлз Геґна і Вілліям Станфорд були високими службовцями в американській Агенції для міжнародного розвитку і були ветеранами американських збройних сил.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Каспар Вайнберґер погодився на редукцію біля 8 більйонів з федерального бюджету призначеного для Департаменту оборони. Президент Роналд Реґен дав розпорядження зменшити на 34 більйони дол. в бюджеті призначеному на внутрішні видатки. Спеціялісти з Уряду твердять, що секретар оборони Вайнберґер є в принципі проти будь-яких зменшень оборонного бюджету, але на нього натискають республіканські конгресмени, твердячи, що великі зменшення в бюджеті за внутрішні видатки не пройдуть в Палаті Репрезентантів без рівночасного зменшення видатків на оборонні потреби.

БІЛЯ 1,800 УРЯДОВЦІВ в Об'єднаних Націях вийшли 12-го грудня ц.р. на одногодинний страйк біля Об'єднаних Націй на знак протесту проти адміністрації ОН, яка відкинула домагання тих службовців в справі підвищення їхніх заробіткових платень. Це рішення піддержали ЗСА і СССР. Підвищення тих платень коштувало б Об'єднані Нації 8,5 більйона дол. в наступних двох роках.

ПОЧАВШИ З ДНЕМ 17-го лютого 1985 року поштова оплата за листи першої кляси буде підвищена з 20 до 22 центів, згідно з повідомленням поштової служби у Вашінґтоні. Ця підвишка поштової оплати буде примінена також до інших родів поштової служби. Наприклад, поштові картки замість теперішньої тарифи 13 центів коштуватимуть 14 центів. Більшість посилок другої кляси коштуватиме більше на 14,2 відсотка теперішньої оплати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian I. ational Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey Cit N J 07302
P.O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Вжиття сили проти тероризму

В обличчі безнастанних збройних нападів проти американців чи американських посілостей в інших країнах, американський Уряд починає думати про реакцію. Недавно секретар Оборони Каспар Вайнберґер твердив, що вжиття американських збройних сил проти терористів у будь-якій іншій загрозливій для Америки ситуації за кордоном, мусить стрінутися з відповідною й реальною поставою Америки.

У минулу неділю державний секретар Джордж Шулц висловив дуже важливі і відповідальні заяви. Промовляючи в університеті Єшіва в Ню Йорку (де йому та ізраїльському міністрові закордонних справ Їцакові Шамірові надано почесні докторати), Шулц перестеріг міжнародних терористів і аґресорів, що Америка переконана в цьому, що „сила й дипломатія йдуть впарі в нашій закордонній політиці".

Не згадуючи про терористів з Кувейту, які захопили літак та вбили двох американців, Шулц заявив, що Америка буде готова нищити терористів попереджуючими на них нападами навіть тоді, коли при цьому впадуть жертвою невинні цивільні люди ".

Називаючи перехоплювачів і терористів виявом модерної жорстокости," Шулц продовжував: „Так чи інакше, культурні країни світу покладуть кінець тероризмові та цьому варварству, що загрожують самим підставам цивілізованого життя ".

Промовляючи до жидівської публіки, державний секретар Шулц цитував жидівський „Талмуд," в якому сказано, що — „Якщо хтось приходить тебе вбити, то вбий його перший".

Шулц подав три випадки, в яких американський Уряд може вжити силу законно: — допомагаючи поневоленому народові, який бореться проти тиранії та за власну свободу; — допомагаючи в здобутті миру та протидії проти тих, які хочуть знищити цей мир і запровадити поневолення; — в обороні миру, щоб не спричинити невинних жертв серед безборонного населення.

Американські спеціялісти подають, що між Шулцом та секретарем оборони Вайнберґером існує „тихий" конфлікт — якраз в справі вживання мілітарної сили проти міжнародних терористів. Ця незгода датується ще від висилки американської морської піхоти до Ливану, яких вкінці відтягнено з тієї скривавленої країни. Виходить, що бажанням Шулца було, щоб військові американські військові сили не лиш залишити в Ливані, але також що вони повинні боротися не тільки проти Палестинської Визвольної Організації чи їх залишків у Ливані, але також проти Сирії, яка унеможливила реалізування ливансько-ізраїльсько порозуміння. Але тому, що це були передвиборчі часи і часто в Конґресі гостро критикували ролю американських військовиків в Ливані, а головно після масакри 249 американських вояків, президент Реґен видав наказ, щоб евакуювати американську морську піхоту з Ливану.

Чи державний секретар Шулц має нові і поважні інструкції з Білого Дому про нову і аґресивну поставу до міжнародних терористів — це невідомо, але знаємо, що в нього напевно є основні відомості про це, чи Америка змінить свою поблажливу поставу до тероризму чи ні. Можна сумніватися, щоб державний секретар говорив про це, не маючи повної апробати Білого Дому.

Володимир Левенець

АТМОСФЕРА ДЕТАНТУ — ТУРБОТА ДЛЯ ЗАХОДУ

Поінформовані особи в Білому Домі, Державному Департаменті і в Пентаґоні кажуть, що існуюча тепер атмосфера детанту, тобто відновлення співпраці з комуно-московськими імперіялістами, які в минулому найбільше з цієї політики скористали, турбує багатьох політиків ЗСА, які побоюються, що детант може зруйнувати цілу стратеґічну структуру президента Роналда Реґена.

Відомий політичний аналітик Алберт Вілкс каже, що ці джерела, які волліють покищо залитися в тіні, щоб не шкодити заходам Адміністрації кажуть, що поміркована кола, навіть серед прихильників Р. Реґена, шукають тепер якогось виходу з цієї досить неприємної і до певної міри загрозливої для ЗСА ситуації. Спостерігаючи довкілля, можна вже тепер вважати, що міняється політична атмосфера, а з нею наставлення колись розумних, розсудливих, стриманих політиків, а понадусе здеклярованих антикомуністів. Вони ще перед зустріччю державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком у Женеві 7-го і 8-го січня наступного року поводяться дивно, вже готові проголошувати співпрацю з Москвою на повну скалю, зрезиґнувати з американського так званого парасольного нуклеарного прикриття у випадку нападу комуно-московської імперії на Европу, розкрити свої серця і гаманці для московських вимін і безвідсоткових кредитів тощо.

Так принайменше думають лідери західньоевропейських держав на чолі з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Колем, без уваги на те, що обидві оборонні структури ЗСА і Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) можуть бути радикально змінені. Згаданий аналітик А. Вілкс каже, що вже сьогодні в Брюсселю, Бонні, Лондоні і, як не дивно, у Вашінґтоні, почали думати про „конвенційну" оборону в обличчі значного скорочення нуклеарного озброєння, хоч, як відомо, розмови про скорочення ще навіть не почалися і Москва не сказала ще свого слова.

Швайцарська дуже поважна і почитна газета „Ноє Цюріхер Цайтунг" каже, що у випадку американської відмови вжити першими нуклеарну зброю, ЗСА відкриють Москві шлях до захоплення Західньої Европи при допомозі конвенційної зброї і переважаючої військової сили, якій держави НАТО не мають що протиставити. Відмова від „парасольного" прикриття Европи нуклеарною зброєю — це роззброєння НАТО, або в кращому випадку значне його послаблення.

Ці справи обмірковуються тепер у таборах консерватистів і лібералів обох політичних урядових партій — Республіканської і Демократичної. Прислухаючись до цієї дискусії, — кажуть політичні аналітики, — стає дивно, як мало ці люди, які несуть на своїх плечах відповідальність за долю людства, знають про суть російського імперіялізму і совєтської політичної та мілітарної стратеґії. „Детант ні в чому не міняє совєтської політики і совєтського наставлення до Заходу, — каже Вілкс, — ця політика є тільки тактикою, а не зміною совєтської стратеґії чи гегемонії".

Совєти нарушили принаймні 24 точки різних збройних домовлень і Адміністрація президента Р. Реґена знає про це, хоч про ці справи ніхто сьогодні не говорить власне через запляновані розмови і поновне монтування політики детанту. Престижевий журнал „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" у числі з 3-го грудня пише, що совєтські лідери, після кількох років тривання холодної чи півхолодної війни й інтенсивної кампанії проти Заходу, зокрема проти ЗСА, а в останніх чотирьох роках також особисто проти президента Р. Реґена, рішилися на приниження, на свого роду відступ від раніших принципів і навіть від вимог відтягнення американських нуклеарних ракет типу Першінґ 2 і крилатих з країн Західньої Европи, правдоподібно, за ціну відмови ЗСА вжити першими нуклеарну зброю у випадку конфлікту і зневтралізування американських дослідів космічної зброї. Крім того в Кремлі побачили, що політика відкритої експансії веде до цілковитої ізоляції СССР західнім світом, без якого ледве чи може обійтися комуно-московська імперія, якщо брати до уваги економічний, а не мілітарний стан СССР. Отже, „демілітаризація стратосфери", хитання совєтської економіки, подвоєння витрат на війну і вдержання великих військових континґентів в Афганістані, зменшення напливів твердої валюти із Заходу тощо були головною причиною „гнучкої" лінії у політиці, що її запропонував на схилі свого життя теперішній лідер СССР Константин Черненко, очевидно, з підтримкою інших членів Політбюра. Спостерігачі, наприклад кажуть, що друга особа в Політбюрі Міхаїл Ґорбачов є великим прихильником політики детанту і торговельної виміни із Заходом. Старші члени цього керівного органу, такі, як А. Громико, хворий маршал Дімітрій Устінов, голова Ради Міністрів Ніколай Тіхонов та інші вже сьогодні опинилися в меншості і не мають рішального впливу на політику.

До справжнього детанту, відпруження і співпраці між Заходом і Сходом, принаймні подібної до співпраці з 1970 років, ще далеко, але атмосфера, яка заіснувала сьогодні в світі і змінний тон у відношенні між Вашінгтоном і Москвою вже допомагає Совєтському Союзові і його бльокові, тобто сателітним державам, політично й економічно. Яка ж користь із цієї атмосфери для Заходу? Покищо, жадна. Москва продовжує інфільтрувати своїми впливами країни Латинської Америки, розбудовує свій другий військовий причілок в Нікараґуа, скріплює окупацію і пацифікацію Афганістану, погрожує ракетами і бомбовиками Японії, підтримує імперіялістичні аспірації комуністичного В'єтнаму, веде політику знищування всякої опозиції в СССР і країнах Східньої Европи і поліпшує свою оборонну систему. Існує, отже, можливість, що розмови про детант залишаться тільки епізодом для дослідів майбутніх істориків, підстав до співпраці, щирої співпраці між обидвома надпотугами покищо немає.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про блага цивілізації

Ах, як ми вже привикли до усіх тих благ, що приніс нам в останньому сторіччі розвій цивілізації, а з нею технології та вигоди життя. Хто із нас може собі навіть уявити щоденне життя без усіх цих удогіднень, що облегшують його та приспішують виконання звичайних повседневних завдань. Коли трапиться з тих чи інших причин їх брак, ми стаємо немов спаралізовані, нездібні до праці, начебто вже споконвіку вони були нерозривною частиною нашого життя.

Брак телефону, електрики, води, щоденних телевізійних інформацій, недостача прохарчування або його підстави — молока — це сьогодні для нас справжня трагедія, навіть коли ці браки відчуваємо тільки декілька годин або днів. Не інакше діється і з нашими можливостями поборювати простори при допомозі літаків, про наші нагоди зв'язку з цілим світом. Усіх тих благ нашої цивілізації не можна навіть зрахувати і наші приклади можна б давати в безконечність.

А тим часом технологія, вислід розвитку цивілізації, іде вперед стомилевими кроками і кожний рік приносить її нові здобутки. Ми вже не вдоволяємося варенням на газових чи електричних печах, а вживаємо тих із мікрохвилями, ми вже не уживаємо звичайних машинок до писання, а компюторські, ми не рахуємо на пальцях або в думках, а на електричному рахівнику, нам уже заповільні звичайні літаки, коли можна летіти ракетою у простори та за кілька хвилин облетіти довкола земну кулю.

Скільки, отже, благ і дібр, що доводиться нам черпати повними пригорщами при кінці сторіччя.

Але в погоні за все новими „благами" ми забуваємо часто за другий бік медалі, за всі ті небезпеки, які нам відомі та невідомі, які несе зі собою технологія зовсім непередбачено, та несподівано для її творців.

В останніх днях, досі незнане широкому світові індійське мале містечко Бопаль саме так несподівано потрясло почуваннями нас усіх живучих в добі розквіту технології. Один фальшивий крок кількох людей допровадив до страшної загибелі понад 2,000 невинних жертв, затруєних газом. „Людська помилка" — оправдують цей жахливий випадок власники фабрики, Юніон Карбайт — але чи були вони свідомі того, що така помилка може статися? І чи приверне вона життя та здоров'я, населенню Бопалю?

А скільки таких чи подібних помилок в уживанні новітніх засобів цивілізації уже було і перед тим випадком. Одні із них не були аж так жахливі у своїх наслідках, про інші навіть світ не знає, а ще інші покажуться щойно на наших нащадках. Затруєння повітря, води, харчів, хемічними середниками, що допомагають нам жити вигідно та „скоро" ще далеко непрослідженi,а політика держав чи промислового розвою закриває перед населенням небезпеки всіх цих наших „благ".

Пригадаймо тільки недавно катастрофу із вибухом газопроводів, що затруїли воду у наших карпатських ріках — як мало знаємо справді, які це мало наслідки, бо совєтський уряд не скорий до відслонень таких таємниць, згадаймо історію із „Лавканалу" в поближжі водопадів Ніяґари, славного „ейджент орендж" у В'єтнамі і десятки інших нерозв'язаних досі хворіб і смертей у зустрічі з хемічними середниками, що їх тепер уживають у промисловості.

Бопаль поставив нам перед очі, які ми властиво вбогі із своїми усіми надбаннями двадцятого сторіччя. Хто-зна чи не краще, а напевно безпечніше було жити в добі драбинястого воза, усно переданих вісток і питної води з глибокої криниці.

Ол. Пошиваник

ДЕ НАШІ ЛЮДИ?

Недавно в Чикаґо, після одного святкування, знову можна було долучити старе питання: а де ж православні? Де ваші східняки?

На такі питання реакція буває різна. Часом можна пояснювати, часом зігнорувати питання, а часом таке питання може людину розлостити, чи роздратувати докраю.

Часом стає обидно, а часом навіть сміх бере, що деякі люди не усвідомлюють собі, що православних є мало на еміграції, а людей із центральних земель України — т.зв. східняків — ще менше.

Минулого року на голодовій маніфестації було питання, може й наївне, невинне, але боляче питання: „Де ж ваші люди, ті, що з голоду вмирали?" Боже... Якщо подумати, то в самому питанні можна знайти відповідь.

Тих, що з голоду вимирали — в більшості давно немає, вони загинули. Тих, що німці насильно вивезли на роботу, або що залишили рідні землі України перед наступаючою червоною армією, багатьох насильно репатрійовано...

Ті, що постійно питають „Де ваші люди?" та постійно порівнюють громадську активність людей із одних і других сторін України повинні пам'ятати: найперше, що людей із східних земель України є набагато менше на еміграції, чим із Західньої України; подруге, і може чи не найважливіше — це те, що коли в Галичині українці мали читальні „Просвіта", Пласт, Кооперацію і навіть ОУН, на східніх землях України такого „люксусу" люди не могли мати. Лише за читання (забороненої) книжки, лише за вживання української мови, люди часто пропадали без вісті. Свідомих українців, інтеліґенцію, знищено майже до останнього сільського учителя... Повоєнний еміґраційний провінційний антагонізм над „східняками" також не був життєвим позитивом...

Недобитих і недомучених „східняків" та їхніх нащадків, що опинилися на еміґрації можна подивляти за їхній вклад у політичне, суспільно-громадське, наукове і мистецьке життя свого поселення. Треба тільки придивитися, щоб побачити той розмах „східняцького" життя.

Дивлячись на кількість людей на громадських імпрезах, можна ствердити, що зовсім природно, без ніякого чуда, що галичани-католики є численніші, і тому більш активні. Як каже один мій добрий знайомий — це зовсім логічне, що більше навіть вимагається від „західняків".

Ці речі можна пояснювати, можна пригадувати історію, але питання постійно вертається. Напишеш про це до української „популярної" преси... Одні редактори побіліють з переляку, другі червоніють з люті, а інші холоднокровно відкидають матеріял, мовляв,це тема перестаріла, дразлива непотрібна, зайва... краще її не чіпати... Деякі люди навіть кажуть, що такі теми розбивають українську громаду! Зробіть дослідження і подайте статистику, тоді можна дру-кувати — отак недавно сказав один редактор.

Будучи „козацького роду", я не злякався виклику і стрімголов кинувся до підручників, довідників та інших джерел, шукаючи статистик, шукаючи „правди"... На жаль, замість ясности, знайшов заплутаня й не зовсім реальні цифри. Я рішив зібрати, може й не наукову, але хоч точнішу статистику українського населення метрополітального Чикаґо.

Тому, що український народ є віруючим, та й у великій більшості люди належать до українських церков, із допомогою о. Петра, я склав статистику громадян, приналежних до українських церков у чикаґській метрополії.

Додаючи кількість родин шести українських католицьких парафій, а саме: св. Миколая, св. Володимира і Ольги, св. Йосифа, Різдва св. Богородиці, Непорочного Зачаття і св. Михаїла — виходить 3,715 католицьких родин.

У православних парафіях: св. Володимира, св. Андрія, св. Софії, свв. Пет-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НАПЕРЕКІР ДЕФЕТИСТАМ

Під час мого перебування в ЗСА мав я нагоду побачити виставку в Українському Музею в Ню Йорку про перші десятиліття нашого поселення в Америці, про тих наших піонерів, які поставили підвалини для життя нашої спільноти.

На мене ця збірка знімок і документів зробила величезне враження, бо так легко забути тих, які у великих трудах були нашими попередниками. Вони також для нас примір до наслідування, бо наперекір всім дефетистам — показують, що ми українці можемо щось осягнути.

Велика подяка належиться Управі й працівникам Музею за таку вартісну ініціятиву. Вони сповняють у дуже вдалий спосіб своє завдання сторожів нашого минулого, пригадуючи його нам і вдержуючи його живим і свіжим. Спасибі їм за це!

Архимандрит
Любомир Гузар

О.Т.

200 РОКІВ НАЙСТАРШОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УКРАЇНІ

Шістнадцятого листопада 1984 року сповилася важлива дата в історії культурного життя в Україні. Двісті років тому у столиці тодішнього Королівства Галичини і Льодомерії, що була частиною Австро-угорської монархії (австрійський цісар під час коронації отримував титул не тільки цісаря Австрії, але й титул короля Угорщини, як також і титул короля Галичини і Льодомерії). У Львові відбулась урочиста інавґурація нової святині науки — Львівського університету, що толі в честь тодішнього австрійського монарха дістав назву „Універсітас Йосефіна". Це була перша на території України висока школа, що тепер загально має назву університету.

Універсітас за старинною римською дефініцією означував громаду, спільність, певного роду цілість. Щойно згодом додали до цього слова пояснення „універсітас маґістрорум, чи схоляріум," — і це вже означало громаду чи суспільство учителів, чи вчених. Звичайно саму школу цього університетського типу називали спочатку „студіюм ґенерале". Завданням цієї інституції було подготовити учителів. Щойно згодом цю громаду вчителів і студентів, які мали стати вчителями, почали називати університетом, суспільством учителів і вчених. Спочатку ці університети мали місцеве значення, підготовляли учителів для дієцезії, чи певної територіяльної одиниці; щойно згодом для заснування такого університету ширшого значення треба було дозволу Папи, імператора або короля.

Вже в УІ столітті нашої ери перестали існувати давні світські поганські школи, що їх було немало на великих просторах Римської імперії. Темні віки, як загально називають середньовіччя, не знали та й не турбувались шкільництвом. Щойно в XII столітті почали поставати школи при катедрах чи в манастирях, а їх головним завданням було приготовляти священиків і монахів. Це були саме ті льокальні школи, що їх організували більш відповідальні в церковній ґєрархії єпископи, чи ігумени манастирів. Перший більшого засягу „студіюм", як тоді називали ці школи, постав у місті,славному собором з IX століття та з останньої війни висадкою альянтських військ, Салерно. Там вже в IX столітті був медичний відділ. Відродження уваги для правничих студій поставило на першому місці університет в Больоні, що вважається одним із найстаріших і найважливіших університетських осередків в стародавній Европі. Початки Больонського університету датуються 1158 роком, він вже був зразком такого загального осередку науки — „студіюм ґенерале" і в ньому вже бачимо аж чотири „універсітатес" — наукові громади: італійську, яка поділялась на мешканців Тосканії і Ломбардії, англійську, французьку і провансальську, яка теж мала дві громади, а саме: еспанців і каталонців. За прикладом Больонії пішли й інші міста і скоро постали університети в Реджо, Модені, Падуї, а також у Римі в 1303 році.

Конкурувати з Больонією може тільки Париж. Вже в 1150 - 1170 роках формувався університет у Парижі із шкіл, що давніше там існували. За Парижем пішли й інші міста у Франції; в Монтпельєр відкрили університет в 1289, а в Тулюзі в 1233 році. Англійські студенти спочатку студіювали в Італії, головно в Больоні, а згодом у Парижі. Та вже в 1167 році, коли прийшов розрив з Парижем, почав свою діяльність славний вже тепер університет в Оксфорді, а його конкурент — університет в Кембриджі, постав в 1231 році. Також й еспанцям наприкрилось їздити на студії до Італії, тому в 1254 році вони відкрили свій власний університет у Севіллі. За еспанцями пішли португальці; університет у Лісбоні заснували в 1290 році.

Найстарший університет в середній частині Европи — це університет у Празі; він існував як „студіюм" вже в XIII сторіччі. Цей університет у столиці чеського народу можна б вважати і найстарішим слов'янським університетом, хоч в початках він не був слов'янським. 26-го січня 1347 року Папа Климинт ХУІ видав спеціяльну буллю, якою підніс цей студіюм до рівня „студіюм ґенерале," тобто надав йому університетські права. Щойно згодом був заснований університет у Кракові (1364 рік), в наступному році (1365) у Відні, а потім в інших німецьких містах: в Гайдельберзі в 1385 році, а в Кельні в 1388 році. Далеко пізніше засновано університети в таких тепер славних осередках науки як Ляйпціґ (1409), Ґрац (1586), Інсбрук (1672), Штрасбурґ (1621), а в Ерланґені аж у 1743 році. Будапешт мав свій університет вже в 1465 році.

Для порівняння треба подати, що на новій землі, в Америці, скоро зрозуміли значення університетів. Гарвардський університет почав свою діяльність вже в 1636, не так дуже багато років після того, як прибули перші англійські втікачі з Англії до Ню Інгленд. Єйльський університет датується 1701 роком, а Пенсильванійський університет у Філядельфії почав діяти в 1755 році; він славний ще тим, що в ньому ще в 1765 році був відкритий перший в Америці медичний факультет.

Та повернімось до Львова. Для того, щоб відкрити університет у Львові йшли заходи ще під кінець ХУІ сторіччя. Вже в 1586 році існувала школа при Ставропігійському Братстві, і ця школа була на вищому рівні, бо накладом Братства була видана в 1591 році граматика слов'янсько-грецької мови. Найбільшу акцію за університет у Львові повели єзуїти. Вже в 1608 році єзуїти відкрили у Львові школу вищого типу на рівні гімназії та з уваги на те, що Львів вважався столицею давньої Руси, цей закон домагався створити у Львові Академію. Ці заходи увінчались успіхом і за привілеєм, наданим польським королем Яном Казимиром, у Львові постала Академія на зразок тої, що існувала у Кракові. Якщо вважати, що Могилянська Академія у Києві постала ще в 1631-32 роках, треба ствердити, що давня велика столиця України-Руси таки першою зуміла створити школу вищого типу в Україні, і ця Академія відіграла велику ролю у вихованні вчених мужів не тільки для України, але й для її сусідів. Ця львівська Академія не проіснувала довго, бо сойм у Варшаві не затвердив її на своєму засіданні в 1662 році. Єзуїти не зупинили своїх старань про високу школу у Львові і звернулись із цією справою до Папи Олександра УІІ. Хоч Папа Олександер прихильно поставився до цієї просьби єзуїтів, проте польські пани у Варшавському соймі не дали згоди на існування академії у Львові, заявивши, що для польського королівства вистачить, якщо йому світить сонце і місяць, тобто, дві високі школи, а саме: університет у Кракові і Замостська академія, (академія в Замості, що її там заложив ще в 1595 році польський канцлер Ян Замойський). Із цієї академії Замойського вийшли вчені, які прославилися своєю діяльністю в Україні: К. Сакович, С. Косів, І. Трофимович. Та єзуїти не піддавалися і знову, вже за панування польського короля Яна 3 (Собєського), спровадили професорів і почали виклади фізики й анатомії, а потім медицини, і щойно тоді намагались дістати на це дозвіл короля. За панування короля Августа ІІ єзуїти не тільки продовжували викладання цих нових предметів, включно з медициною, але й почали скуповувати будинки, що їх плянували перетворити у приміщення для університету.

Справа університету у Львові увінчалась успіхом щойно тоді, коли Львів, як столиця Галичини і Льодомерії (як це офіційно називалося в урядових документах у Відні), підпав під панування Австрії. Цісарева Марія Тереса, а ще більше її наслідник Йосиф 2 приділювали увагу прилученим до монархії країнам і їхнім народам. Слід згадати, що ще в 1774 році, завдяки цісареві,постало у Відні так зване „Барбареум", осередок, що відіграв поважну ролі у розвитку українського релігійного і культурного життя. Цісар Йосиф 2 дав згоду відкрити у Львові університет і його назвали іменем цісаря „Універсітас Йосефіна". 16-го листопада 1784 року відбулась інавґурація цієї нової святині науки, першої на українській землі, хоч наука відбувалась у цій високій школі головно німецькою мовою. Губернатор Королівства Галичини і Льодомерії граф Йосиф де Бріґідо передав в той день усі інсиґнія, а саме: диплом створення університету, академічну печать і ключі, новому ректорові, що ним став перемиський єпископ В. Бетанський. Новий університет мав свій академічний сенат, свої інсиґнія, чи знамена чотирьох факультетів — теологічного, правного, філософічного і медичного. Мав університет і свою бібліотеку, на яку вже на початку дістав від цісарського уряду 6,000 золотих ринських. Правда, після 20 років існування, згідно з декретом цісаря, Львівський університет був злучений з Краківським, а у Львові створено ліцей, що провадив ті ж самі виклади, що раніше університет. Це сталось в 1805 році. Та вже в 1817 році новий австрійський цісар Франц привернув львівській високій школі право університету. Це сталось із великою урочистістю 4-го листопада 1817 року. Університ дістав

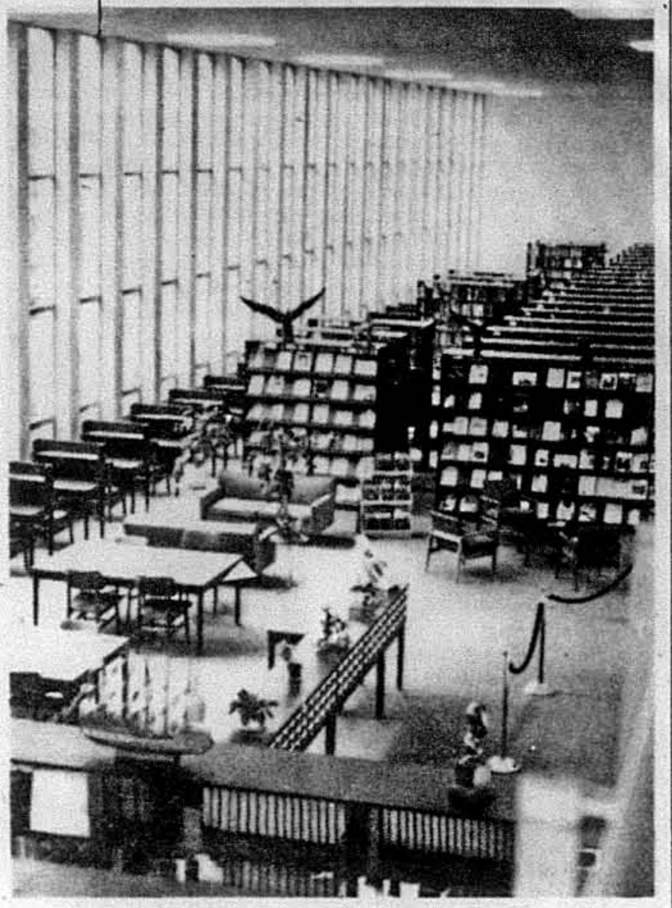
(Закінчення на стор. 3)

„Ой пряду,..."

(Закінчення зі стор. 1)

Кураторка Студійного осередку Христина Їжак подає інформації про виставку прядення і ткання репортерові „Свободи" О. Кузьмович.

Заля бібліотеки Менор Джуніор коледжу.

редок і можна лише побажати кураторці, щоб вона мала якнайбільшу піддержку у своїх задумах та переведенні їх в життя.

Здається таку беззастережну піддержку має вона у директорки Менор Джуніор коледжу сестри Міріям Кляри, ЧСВВ, як і цілого учительського та адміністраційного збору, а товариська атмосфера поміж працівниками допомагає також у виробленні нових і цікавих плянів Студійного Осередку.

Тиша і студійний характер музейних приміщень іде за нами до другого осередку культури коледжу, а саме його багатої та великої бібліотеки. Подивляємо просторі залі заповнені поличками де приміщено понад 40,000 книжок але найдовше зупиняємося в кімнаті, де приміщена українська бібліотека, якою завідує фахова сила Анна Максимович. Тут є закаталогованих понад 2,500 книжок і журналів, поміж якими, знаходимо ряд „білих круків", як ось, наприклад, давні річники відомого дитячого журналу з передвоєнних років „Світ Дитини". Є там також майже все, що появляється тепер в українській мові у вільному світі і завідуюча бібліотекою дбає, щоб її постійно поповнювати. Бракує лише одного ... читачів, але чи можна дивуватися, коли серед студентів коледжу так мало українок?

Чому вони більше не користуються тими всіма надбаннями, що їх нам довелося побачити і пізнати — не відомо, і це питання „чому" переслідує нас разом із стукотом коліс авта, аж до самого Джерзі Сіті.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ заговорили про непорозуміння серед кардинальської курії у Ватикані. У наслідок цього дотеперішній державний секретар Ватикану кардинал Агостіно Касаролі мавби зрезиґнувати ще до нового року. Касаролі, який є великим прихильником співпраці Заходу зі Сходом і підтримує екуменічні зв'язки із східніми Церквами, розчарований, мовляв, антикомуністичною політикою Папи Івана Павла II.

Де наші...

(Закінчення зі стор. 2)

ра і Павла і св. Покрови, виходить 764 православних родин.

У протестантських парафіях, себто баптистській і п'ятидесятників, є коло 180 протестантських родин. На списку рунвистів нараховується коло 15 родин.

Усе разом на чикагську метрополію припадає 4,674 українських родин. Хоча при деяких адресах може бути і самітня людина, то переважно це було б подружжя — чоловік і жінка — тобто 4,674 x 2, що дає 9,348 дорослих осіб. Якщо взяти до уваги дітей, то буде приблизно 4,510 x 3.3, або 15,424 українців при українських церквах.

Розподіл по віровизнанні буде такий (заокруглено): католики 80 відс., православні 16 відс., протестанти 4 відс., рунвисти — менше 1/2 відс.

Коли взяти відсотки тільки католиків і православних, то виходить (заокруглено): католиків — 83 відс., православних — 17 відсотків.

З-поміж православних, людей із центральних земель України, т.зв. східняків є десь одна третя, тобто коло 5 або 6 відсотків українського поселення.

Українці, які належать до римо-католицької церкви, до російської православної церкви або до будь-якої неукраїнської церкви, хоча можуть бути з кости і тіла українцями, не є дійсно активною частиною української громади. (Свідомі українці не будуть належати до неукраїнської релігійної громади). І не знати, чи вони навіть і почуваються українцями.

Дехто підтримує теорію, і навіть гордиться тим, що в чикагській метрополії нібито є коло 60,000 людей українського походження. Одначе в переписі населення ЗСА в 1980 році в Чикаго й передмісті було 24,312 осіб, які зголосили себе українцями (половина на половину на Чикаго й передмістя). Натомість, записаних по українських парафіях є тільки 15,424 українців. Наша громада і церкви втратили коло 10,000 людей. Отже є якась частина нібито свідомих українців, або дітей та онуків, які ніде не належать, а могли б належати до української Цеквки і могли б бути активною частиною української громади.

Про цей факт всі нібито знають і всі бідкаються, але, здається мало, або й нічого, не робиться, щоб таких людей привернути до української громади.

Колись наші церкви були повними... тепер є більше похоронів, чим христин.

У школах українознавства є більше градуантів, чим учнів перших кляс, а кількість градуантів з року в рік зменшується. Деякі школи закриваються, інші у загрозі закриття.

Через ряди організацій молоді сотні й тисячі молоді перейшли, але ряди рідшають, а зміни у керівництві майже зовсім не видно.

Чи не пора церковним і світським організаціям переглянути списки всіх христин і вінчань, та розшукати цих людей і пригорнути їх назад до української Церкви та своєї громади?... Розшукати колишніх членів та нащадків членів українських братських союзів, колишніх позичковців українських фінансових установ?

Чи не варта організаціям молоді переглянути свої списки і розшукати колишніх членів та їхніх дітей... Здається, вже найвища пора, щоб усі, але дійсно всі українські організації і Церкви об'єднали свої сили і взялися за це діло, щоб у нас було більше, чим 15,424 українців по церквах, та щоб кількість українських родин з року в рік не зменшувалася, а природно збільшувалася.

Якщо кількість учнів українознавства буде далі зменшуватися, якщо будуть закривати школи, якщо будинки молоді будуть порожніти, то за кільканадцять років і наші церкви будуть порожніми.

На таке діло потрібно б створити всеукраїнський громадський комітет, комісію чи навіть гурток людей, щоб займалися тільки цією справою. Всенайперше, вони повинні знайти причину, чому дехто відходить; і затримати тих, що з нами; відшукати тих, що відійшли і знайти засіб, щоб їх повернути назад до української громади; розшукати українських дітей і заповнити школи українознавства, навіть творити окремі українські анґломовні кляси, якщо треба, — тоді й церкви будуть повнішими.

Отже, годі питати „де наші", „де ваші", де наша молодь? Найвища вже пора приступити до діла і розшукати тих, що відійшли, пригорнути кожного назад до української громади; не залежно від віровизнання, провінції чи політичної приналежности його батька, діда чи його самого! Вже пора нам освідомити собі, що ми всі є „ми", і всі ми разом маємо тягнути в один „гуж".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ПІДПІЛЬНІ ЛІДЕРИ польської робітничої профспілки „Солідарність" обвинуватили поліцію за тероризування і вбивство проф. Анджея Гребоша, 65-річного вченого і великого прихильника „Солідарности" в Лодзі. Вміжчасі урядові речники заявили, що Гребош помер від заломання чашки на голові при нещасливому випадку біля власної хати, як він повертався у п'яному стані з університету. Підпільні лідери закликають також поляків відзначити відповідними церемоніялами 16-ту річницю розрухів в Ґданську й інших містах над Балтицьким морем, у яких тоді загинуло біля 70 осіб, а кількасот були поранені у зударі з поліцією і військом. Також примас Польщі кардинал Юзеф Глємп заявив кореспондентам, що Папа Іван Павло II відвідає третій раз ПНР в 1987 році, щоб взяти участь в Евхаристійному конгресі в Ґданську.

ГРЕЦІЯ НЕ БУДЕ БРАТИ участи в загальних маневрах військ НАТО поки вона не полагодить своїх непорозумінь і конфліктів з деякими державами цього оборонного союзу. Як відомо, Греція відновила своє членство в НАТО після шести років відсутности, але стоїть в гострому конфлікті з Туреччиною, а її соціялістичний уряд прем'єрміністра Андреаса Папандреу намагається вести невтральну політику у відношенні до Вашінґтону і Москви.

200-років...

(Закінчення зі стор. 2)

тоді назву нового цісаря. Хоч викладова мова у Львівському університеті була німецька, але приділено увагу і для української культури. Там існувало так зване Студіюм Рутенум, що могло стати при сприятливих обставинах зародком повного українського університету. При Львівському університеті існувала від 1785 року гімназія, що підготовляла студентів до вищих студій в університеті.

Як бачимо, Львів став університетським осередком найраніше не тільки на всю Україну (Харківський університет постав щойно в 1804 році, Київський ще пізніше — в 1835, в Одесі — в 1865, в Чернівцях — в 1875), бо й московський університет був створений щойно в 1755 році, а Петербурзький аж в 1819 році. Тільки університет у Вільнюсі, столиці Литви, що творила була колись з Україною одну Литовсько-руську державу, датується від 1578 року.

Згадка про Львівський університет повинна бути приємною багатьом з нашої останньої еміграції. Багато з нас, як також багато наших попередників, пізніше молодше покоління, вчились у цій давній і славній вищій школі, що на свому віку пережила цікаву історію. Тепер Львівський університет чи не найбільш український осередок науки і названий він іменем одного з тих визначних українців, які в ньому студіювали і тільки через ворожі затії не змогли стати у ньому професорами. Ім'я великого письменника і вченого Івана Франка, що його носить тепер Львівський університет, надає цій високій школі значення і поваги, як українській високій школі на українській землі.

Микола „Люсько, Тигрис" Скрипій не живе

Як довідуємось з листа від дочки С. П. Миколи Скрипія, в Рибніку в Польщі, 31-го жовтня ц. р. відійшов у вічність на 75-му році життя один із найкращих спортовців Галичини з часів 1928—1941 років, найліпший, без сумніву, український гокеїст, член „УСТ Україна" Львів, Микола „Тигрис" Скрипій, воротар найвищої міжнародної кляси, який в сьогоднішніх часах заробляв би мільйони. Єдиний український передвоєнний гокеїст, який вже тоді міг грати в якому небудь професійному канадському чи американському клюбі, але який, не зважаючи на те, що був постійним репрезентантом Львова, ніколи не був призначеним репрезентувати Польщу тільки тому, що був членом УСТ „Україна". Грав у ній від першого дня існування гокейової секції, аж до останніх змагань в 1942 році у Львові. Був знаменитим совгарем з феноменальною орієнтацією, кольосальною відвагою і інноватором у грі в гокей. В тій ділянці вже в тридцятих роках він сам видумав і зробив охоронний шолом і сітку на лице для воротаря, які давали змогу уникнути важких контузій. І це було тоді, коли ніхто, ніде у світі про це не думав.

Він перший в світі змінив форму гокейного кийка, стесуючи його „лопатку" в формі бумеранґу. Він єдиний з усіх воротарів Европи вже тоді грав модерний воротарський гокей, бо тоді, коли всі воротарі боронили свої ворота, стоячи, мов приковані до воротарської лінії, „Тигрис" виходив часто наперед, рухався довкола воріт, брав повну участь в грі, так, як це фактично від недавна роблять теперішні воротарі. Власне, цей атакуючий спосіб його воротарської гри заслужено придбав йому назву „Тигрис", бо він ніколи не вагався вийти проти атакуючого противника, чи кинутися йому під ноги. Під час його кар'єри зазнав декілька важких контузій лиця і голови.

Під час одних змагань кружок, вистрілений на ворота з кількох метрів, потрапив його в уста і вибив всі зуби. Не зважаючи на страшний біль, на втрату зубів і масу крови, „Тигрис", виплювавши рештки зубів на лід, здержавши кров при допомозі снігу, яким виповнив скровавлені уста, закінчив змагання.

Довгі роки М. Скрипій виконував функції господаря домівки „УСТ Україна". Був скромною, незвичайно працьовитою, чесною людиною, яка ціле своє життя працювала дуже важко.

Останніх кільканадцять років хворів на всякі недуги, включно з туберкульозою і серцем. Це було причиною його відсутности під час ювілейних зустрічів 1981 р. в Філядельфії, чого не міг забути і про що постійно випитувався у своїх листах до приятелів.

Уродженець Львова він дуже тяжко переживав розлуку зі своїм родинним містом, яке так дуже любив.

О. Бучацький

ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР" - 361 ВІДДІЛ УНС ЗМІНИЛО АДРЕСУ

Ню Йорк. — Товариство „Дністер" — 361 Відділ Українського Народного Союзу інформує своїх членів і всіх зацікавлених осіб, що з днем 14-го грудня ц.р., урядування Відділу відбуватиметься кожного вівтірка і п'ятниці від год. 6-ої до 8-ої вечора в Будинку „Самопомочі" при 98 Друга авеню. Управа просить усіх членів вплачувати свої вкладки і полагоджувати усі інші відділові справи на новім приміщенні і у визначені дні й години. — Степан Чума, фінансовий секретар.

Св. п. Є. Дачишин

Євген Дачишин народився 13-го січня 1910 року в Мостиськах, Західня Україна, де його батько був довголітнім директором повітової школи.

У Листопадовім Зриві батько з найстаршим сином Витовдом брали активну участь у перебранні військової і цивільної влади в повіті в імені української держави, а вже в грудні того ж року Витовд загинув як доброволець Української Галицької Армії в обороні українського Городка. Старший брат Євгена, Юрій, провідний член УНО і ОУН, за свої політичні переконання сидів довгі роки як політичний в'язень у польських і німецьких тюрмах. Євгена і його малолітнього брата Івана під час пацифікації не оминули польські арешти, тюрми і чинні зневаги.

Середню школу закінчив в Перемешлі матурою в 1928 році і того ж року вписався у Львівський університет, який закінчив дипломом маґістра прав у 1933 році. По однорічній безплатній аплікантській практиці у львівському суді, переслідуваний поліцією, не міг знайти адвоката, який відважився б його захищати.

За порадою Митрополита Андрея він вписався на студії до Української Богословської Академії у Львові, яку закінчив у 1939 році. Під час перебування в Академії, у час літніх вакацій, роз'їжджав разом із хором питомців по Галичині, як його акомпаньятор. Коротко перед першим приходом большевиків до Львова Митрополит Андрей висвятив Євгена у сан диякона.

Під час большевицької окупації Євген працював у харчовому заготовленні міста Львова. Там його змобілізовано до Червоної армії звідки, тікаючи, тільки чудом врятувався і дібрався до Львова один день перед приходом туди німецької армії.

Євген не раз згадував у гурті добрих знайомих про ті зворушливо-важливі події, в яких він сам брав участь, наприклад, у привітанні Українського Відділу (Леґіону) перед палатою Митрополита Андрея, де він зустрінув свого доброго знайомого о. д-ра Гриньоха, чи у проголошенні у залі Просвіти Українскої Держави.

За німецької окупації Євген працював в українській Народній торгівлі у Львові. Тоді ж одружився з Софією Боднар, а в 1943 році став батьком першої доні Марти. У 1944 році довелося покинути Львів і родина Євгена переїхала до Кракова, звідки на доручення Українського Центрального Комітету він роз'їжджав по Німеччині як адміністратор Українського Оперного Ансамблю для влаштування концертів для українців, примусово вивезених на роботи.

Як у Львові, так і на еміграції Євген з великим замилуванням ставився до спорту, що його вважав своєю другою професією. На скитальщині Євген продовжує свою активність як організатор українського спорту в таборах Байройту і Ашафенбурґу. В таборі Швайнфурт він ств урядником УМ СА. В 1949 році переселився з родиною до ЗСА і замешкав у Чикаґо, де їм народилася друга дочка Стефа. Там Євген працював на залізниці, а опісля вже як урядник у повітовому суді в Чикаґо.

Зразу після приїзду Євген включається в українську церковну, громадську і спортову працю. В епархіяльному тижневику „Нова Зоря" працював понад 20 років як адміністратор і член редакційної колеґії, поміщуючи там 930 своїх статтей. Він також писав доповіді на релігійні теми для радіопрограми катедри св. о. Миколая, а в останньому часі стає теж диктором. Його статті друкувалися в таких часописах і журналах як „Америка", „Світло", „Місіонер", а його спомини про Богословську Академію у Львові увійшли до збірника „Світло Істини" УКУніверситету. Довгі роки викладав релігію у вищих клясах Школи Українознавства під зарядом Учительської Громади.

Багато часу присвятив Ґеньо своєму улюбленому спортові як виховник молодих футболістів у спортовому товаристві „Україна" у Львові, а теж і в Чикаґо як голова спортового товариства „Леви".

В січні 1983 року Євген перейшов на емеритуру, але своєї праці для „Нової Зорі" і радіопрограми не переривав. У вересні 1984 року несподівано захворів і 10-го листопада перестало битися його серце.

Похоронні відправи відбулися з участю Владики Іннокентія і великого числа духовенства при великім числі знайомих і приятелів, які прийшли попрощатися зі загально відомим і люблениим Ґеньом. Спочив на цвинтарі св. о. Миколая недалеко своєї улюбленої матері. Залишив по собі правдивий жаль і смуток, бо українська громада в Чикаґо втратила з його відходом у вічність відданого працівника на церковному і громадському полі.

С.К.

З життя українців Трентону

В останніх місяцях ц. р. українці Трентону, Н. Дж., як і вся наша громада на поселеннях, були під враженням зворушливих відзначень днів смерти провідних людей українського релігійно-національного життя.

Пам'яті Патріярха Йосифа

У день похоронів Блаженнішого Патріярха Йосифа 12-го вересня ц. р., о. митрат д-р Василь Макух, парох української католицької церкви св. свщм Йосафата, відправив Заупокійну Св. Літургію і Панахиду в намірені Великого Покійника та виголосив відповідну проповідь. В Богослужбі взяли чисельну участь парафіяни й організована молодь Пласту та СУМА, представники ООЧСУ і УНА з прапорами. Після церковних відправ у парафіяльній залі відбувся апель СУМА з коротким словом про Патріярха члена Управи Осередку Михайла Дзюбаса.

У сороковий день смерти Патріярха 17-го жовтня ц. р о. парох відправив Заупокійну Службу Божу та Панахиду і влаштовано Жалобні Сходини, що про них вже появився репортаж у нашій пресі.

Пам'яті Степана Бандери

В неділю, 21-го жовтня ц. р. українська громада Трентону та околиці відзначила церковними відправами й жалобними сходинами провідника українських націоналістів сл. п. Степана Бандеру, що з наказу Москви згинув від скритовбивчої руки агента КГБ,Б. Сташинського,15-го жовтня 1959 року в Мюнхені у Німеччині.

Поминальні Богослужбу й Панахиду, з участю організованої молоді, членів ООЧСУ, УПА і УНА з прапорами та численних вірних, відправив парох церкви св. свщм. Йосафата о. митрат д-р В. Макух. О 3-ій год. по полудні у просторій парафіяльній залі, прибраній портретом Покійного, національними і революційними емблемами та квіттям, відбулися ширші Жалобні сходини, що їх відкрив коротким словом голова місцевого Відділу УКК Андрій Галайдіда. Присутні хвилиною мовчанки вшанували пам'ять С. Бандери.

Цінну доповідь про життєвий шлях Спочилого виголосив Михайло Дзюбас, член Управи місцевого Осередка СУМА. Він пригадав характеристичний момент з процесу ОУН у Варшаві, коли на судову залю привели останнім крайового провідника ОУН С. Бандеру, тоді всі підсудні стали струнко і привітали його окликом „Слава Україні!". Збентежені польські судді також піднелися із своїх місць... Цей фрагмент вказує на великий авторитет, яким втішався Покійний. Червона Москва вбила провідника Степана Бандеру, але не змогла вбити ідеалу, за який він ціле життя боровся. Вже недалекий час, коли остання тюрма народів розвалиться, а на її руїнах знову постане незалежна українська держава.

Виховниця СУМА, студентка університету Оксана Кушнірчук з великим почуттям продеклямувала вірш проСпочилого. В заключному слові А. Галайдіда закликав учасників до дальших невтомних змагань за свою державність. Ці будуючі скромні сходини закінчено національним гимном.

За прославу Митрополита Андрея

В четвер першого листопада заходами голови місцевого Відділу „Провидіння" інж. Макара Копаниці парафіяни церкви св. свщм. Йосафата достойно відзначили 40-річчя смерти Митрополита Андрея та поляглих героїв Листопадового чину. Заупокійну Св. Літургію і Панахиду в намірені прослави Слуги Божого Андрея Шептицького та за поляглих відслужив парох о. В. Макух і прочитав Соборне Послання Ієрархії Української Католицької Церкви із гарячим зверненням, щоб молитвами та Богослужбами приспішити беатифікаційний процес Митрополита.

Жалобну академію у парафіяльній залі, прикрашеній портретом Слуги Божого, з золотими написами по боках та вазонами квіття і чорною драперією спереду, відкрив інж. М. Копаниця. Глибоку змістом і дуже інформативну доповідь про маловідому ширшому загалові діяльність Митрополита Андрея на полі розвитку монаших чинів виголосив зразковою українською мовою обдарований ораторським хистом молодий священик о. Роман Мірчук.

Не зважаючи на те, що доповідь тривала годину, прелегент оригінальністю теми та легкою розповідною формою зумів полонити слухачів. Він наголосив, що монаші чини є найкращою запорукою розквіту релігійних вірувань, і тому Митрополит присвятив їм стільки уваги. Він обновив і скріпив чин Василіян і Василіянок; основував нові чини Студитів і Студиток та чоловічий чин Редемптористів; заініціював кілька жіночих згромаджень, зокрема Сестер Служебниць. Своїм коштом придбав для них земельні посілості, будував манастирі, школи, сиротинці, лічниці тощо.

Прелегент у загальному пояснив устави чинів, їхні завдання та осяги. Вказав на потребу більшої кількости кандидатів до духовного стану, які всеціло посвятили б себе на службу Богові та народові. Отець Роман Мірчук ілюстрував доповідь уривками зі споминів матері Митрополита та з його власних писань і проповідей. Ця знаменита розвідка прелегента заслуговує, щоб її помістити в українській пресі для кращої інформації нашого громадянства про монаші чини, як важливий чинник релігійного відродження народу.

Мгр Дарія Кузик у короткій доповіді зручно пов'язала основні цілі та діяльність Митрополита Шептицького й Патріярха Йосифа, які повернули до джерел нашого обряду і змагали до завершення Української Помісної Церкви Патріярхатом.

У кінцевому слові голова інж. М. Копаниця згадав ще про Листопадовий чин у Львові та про поляглих за волю України. Молитвою „Отче наш", що її провів о. парох, і релігійним гимном „Боже Великий..." закінчено академію.

Всі ці Поминальні Богослужби й Панахиди прикрашували своїм гарним співом Іван Головко та інж. Макар Копаниця з гуртом членів колишнього церковного хору.

О. Т.

Американці взяли участь в українському весіллі

Поруч громадських великих імпрез в метрополітальному Дітройті відбуваються також і великі родинні події, що гідні уваги, бо вони охоплюють широке коло громадянства. До таких подій належить одруження Олі Дужої, доньки Ольги і Ярослава Дужих,—щирих і відданих працівників української суспільности. Мати її відома пластова діячка, активна в церковних і гуманітарних інституціях, меценат гарвардських українознавчих студій. Батько—професіоналіст-підприємець, жертводавець на українські справи.

На вінчання прибув Владика Іннокентій з Чикаго і відслужив традиційну Літургію та провів всі відправи при участи двох парохів сусідніх парафій з Гемтремку і Воррен — оо. ЧСВВ Бернарда Панчука і Костянтина Височанського. Родина, приятелі й представники церковних та громадських організацій заповнили церкву Непорочного Зачаття в Гемтремку. Співав церковний хор.

Перед тим у домі молодої відбулося за давнім українським звичаєм благословення іконою, яку малював Михайло Дмитренко, а посвятив її у Римі Святіший Отець Іван Павло II.

Увечорі брат молодої Андрій Дужий проводив весільною гостиною при великій участи запрошених. Він зумів захопити присутніх приятелів і знайомих-українців та американців, яких було чимало на залі. Говорив про все, що водиться на весільних прийняттях. Одначе в його мові було багато оригінального. Він заторкнув політичну справу, а також тему зустрічі української громади з американською. Це стало основою слова-відповіді молодого Урбана Гвелена, який полюбив не тільки українку-подругу майбутнього життя, але і її українське походження та Україну, звідки походять її батьки. Молодий Урбан згадав про співжиття України з Америкою. Зупинився над змагом України до самостійности. Він щиро запізнався з Україною, її історією і закінчив своє незвичайно цікаве слово українською мовою, за що одержав гучні оплески не тільки української публіки, але і американської. Особливо була захоплена його родина, яка з радістю привітала свого сина, брата і близького родича з одруженням. Оля Дужа-Гвелен в гарному слові дякувала своїм батькам за виховання, згадала своїх учителів, преподобних Сестер, неоминула виховання у Пласті і вдвох мовах накреслила погляди на своє життя. Представниця Куреня „Перші Стежі" привітала свою подругу на новому шляху в подружнє життя.

На весіллі українська оркестра грала українських пісень. Були національні танці, в яких також брала участь молода. Весілля було прекрасно організованим, гарна поведінка гостей, дружня атмосфера, клясичний порядок при столах, що надзвичайно захоплювало чужинців, які подивляли традиційне українське весілля і прекрасну організацію, знання двох мов більшістю учасників. Американські священики, військові та політичні діячі великої родини молодого були тим всім захоплені і висловлювали пошану до українських традицій, гарної церкви, залі для прийняття, танців та мови.

Подружжя по весіллі виїхало в пошлюбну подорож на острови Тихого океану. Після того повернуться до своїх фахових зайнять.

Михайло Бажанський

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1984 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1984 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу виспати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ 1984 року **до полудня**.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

Головна Канцелярія УНСоюзу
має на складі ще деякий запас
РІЗДВЯНО-СВЯТОЧНИХ КАРТОК
артистів Едварда, Яреми і Юрія Козаків.
З огляду на це, що запас малий, не висилалося їх всім передплатникам СВОБОДИ, але передплатники можуть замовляти картки у Головній Канцелярії УНСоюзу.
Замовлення просимо робити англійською мовою.

Прошу прислати .... святочних карток на суму $ ....
Ім'я, прізвище ....
Число дому і вулиця ....
Місто .... Стейт .... Зіп ....

Ціна карток: 12 за $4.00.
Прихід з продажі призначений на розбудову СТИПЕНДІЙНОГО ФОНДУ УНСОЮЗУ.
Чеки проситься виставляти на: Ukrainian National Association